

Scenariusz lekcji

Scenariusz lekcji WOSu.

Temat: Gdzie są Baruch Babri i Szlomo Berek? Czyli konsekwencje zmian w strukturze narodowościowej Polski po 1939 roku.

Autor scenariusza: Dawid Gudel – działacz społeczny, opiekun cmentarza żydowskiego w Suchowoli.

Grupa wiekowa: II klasa liceum/technikum

::

Cel główny

Celem lekcji jest zwrócenie uwagi uczniów na źródła internetowe dostępne dla wszystkich, będące w domenie publicznej ze szczególnym naciskiem na stronę zapomniane.org. Po przeprowadzonej lekcji uczeń jest w stanie opisać pojęcie holokaustu i

jego głównych wpływów na zmiany struktury narodowościowej po 1939 r.

Cele szczegółowe

Uczniowie:

- znają i rozumieją takie pojęcia jak: holokaust, sztetl, getto, Księgi Pamięci
- analizują istnienie społeczności żydowskiej w przykładowym sztetlu na Podlasiu
- znają różne koncepcje narodu (polityczna i etniczno-kulturowa), czynniki narodotwórcze i sprzyjające zachowaniu tożsamości narodowej
- rozumieją zmiany w strukturze narodowościowej Polski po 1939 roku oraz ich kulturowe, polityczne i społeczne konsekwencje
- przejawiają umiejętność współpracy poprzez pracę w grupach
- krytycznie korzystają ze źródeł internetowych i pisanych w celu znalezienia potrzebnych
- informacji na temat historii z danego regionu

Metody:

- od szczegółu do ogółu – historia dwóch Żydów z podlaskiego miasteczka w perspektywie
- wydarzeń w całym kraju na początku lat 40

- studium przypadku wsi Leśniki
- mapa skojarzeń
- rozmowa kierowana
- plakat słowny oparty na analizie dokumentów źródłowych

Środki dydaktyczne:

- komputery dla uczniów lub smartfony, tablety
- rzutnik i komputer podłączony do internetu

Opis przebiegu lekcji z określeniem czasu trwania poszczególnych etapów:**Wstęp - wprowadzenie do tematu, 10min**

1. Nauczyciel przedstawia temat lekcji i zadania jakie czekają uczniów

2. Wypisuje na tablicy pojęcia:

- Baruch Babri
- Szlomo Berek
- Suchowola
- Leśniki
- Holokaust
- Sztetl
- Getto

3. Prowadzi rozmowę z serią pytań sprawdzających wiedzę uczniów: okres II wojny światowej, pojęcie holokaustu, judaizm i jego historyczna i teraźniejsza obecność w Polsce.

Etap główny, 25min

1. uczniowie podzieleni na 4 grupy otrzymują adresy stron internetowych w których powinni odnaleźć wypisane na tablicy pojęcia.

- grupa I - źródło: www.goksuchowola.pl; zadanie: Księga Pamięci - w jakiej zakładce się znajduje? Jaką ma formę? Wybrany fragment do przeczytania na forum
- grupa II - źródło www.zapomniane.org; zadanie: Baruch Babri i Szlomo Berek - gdzie na stronie znajduje się ich historia? Grupa powinna się z nią zapoznać i przedstawić skrót pozostałym uczniom

- grupa III – źródło www.zapomniane.org; zadanie: znaleźć i opisać materiały źródłowe, które służyły do zgłębienia historii Barucha i Szlomo; grupa powinna wybrać jeden zdigitalizowany dokument (np. <https://zapomniane.org/wp-content/uploads/2022/12/Protoko%C5%82y-przes%C5%82uchania-%C5%9Bwiadk%C3%B3w-S-75-2015-Zn-Le%C5%9Bniki-pdf-image.jpg>) i opisać do czego mógł służyć podczas badań

- grupa IV – źródło: www.sztetl.org.pl; zadanie: znaleźć i przedstawić grupie pojęcia: sztetl, holokaust, księga pamięci (uzupełnienie pracy grupy I)

2. Nauczyciel przedstawia jak oceniać wiarygodność źródeł – metoda poszukiwania potwierdzenia informacji w 3 źródłach; krótkie wprowadzenie do zasobów online.

3. Nauczyciel analizuje znalezione informacje i przenosi je do widocznej dla wszystkich “chmury słów” – plakatu słownego – z pomocą uczniów rozwijając historię od szczegółu do ogółu: nauczyciel pozwala uczniom własnoręcznie połączyć jak najwięcej elementów historii w całość, jedynie uzupełniając opowieść o brakujące, znane sobie elementy; grupy w kolejności przedstawiają sobie nawzajem znalezione informacje, dopisując kluczowe pojęcia do chmury słownej

4. Nauczyciel podczas rozmowy nakierowuje uczniów na połączenie historii z małej skali do większej łącząc wydarzenia ze wsi Leśniki z wieloma innymi żydowskimi miasteczkami na terenie Rzeczypospolitej; patrz:

<https://www.sztetl.org.pl/pl/miejscowosci/A>

5. Nauczyciel analizuje zróżnicowanie etniczne Polski na przełomie lat 30 i 40 i zmiany jakie wynikły w efekcie holokaustu

.Etap końcowy 5min

1. Podczas rozmowy kierowanej, grupa wspólnie określa czy w jej okolicy znane są podobne historie jak ta Barucha i Szlomo

2. Uczniowie podsumowują zdobytą wiedzę: powtarzają poznane pojęcia: holokaust, prześladowania, wieloreligijność, sztetl, obozy zagłady, getto, księgi pamięci, inne.

Podsumowanie 5min

1. Nauczyciel zadaje pytania uczniom o zebrane przez nich materiały i wspólnie podsumowują w kilku zdaniach historię dwóch Żydów z Suchowoli; umiejscawiają ją na osi historii Polski
2. Nauczyciel podsumowuje źródła, z których uczniowie korzystali oraz podkreśla rolę weryfikowania źródeł podczas ich przyszłych badań

Załącznik 1: Krótki opis historii Barucha i Szlomy:

Baruch Babri i Szlomo Berek jako dwaj Żydzi z małego miasteczka w Suchowoli trafili do getta, z którego w niewyjaśnionych okolicznościach uciekli. Ukrywali się w lesie przy podlaskiej wsi Leśniki. Mieszkali tam w stworzonej przez siebie ziemiance od jesieni 1942 roku, kiedy getto zostało zlikwidowane, a pozostali znajdujący się w nim Żydzi zostali deportowani do obozów zagłady. Baruch i Szlomo byli krawcami. Wiosną 1943 r. niemiecka żandarmeria otrzymała donos w efekcie którego przeprowadziła obławę na mężczyzn. Ostatecznie zostali rozstrzelani w miejscu znalezienia. Historia mogła ujrzeć światło dzienne dzięki działalności Centrum Trzech Kultur w Suchowoli, Fundacji Zapomniane i wielu źródłom pisany.

Całość dostępna pod adresem: <https://zapomniane.org/miejsce/lesniki/>